

ZVON

LEPOZNANSKI LIST S PODOBAMI.

Leto V.

Na Dunaji 15. junija 1879.

List 12.

Slike iz Italije.

VI.

Isole Borromee.

b) Isola Bella.

Isola Bella, jezérska cvetica,
S katero pomlad se ne lóči nikdar;
Isola Bella, maméča pravljica,
Ki popisuješ prirode nam čar! —

Željna, brezsapna sem jaz poslušala,
Kar mi poročal je lavor glasno;
Slajše vse bilo še, kar šepetala
Mirta skrivnostno je v moje uho.

Cedra po konci se vitko deržeča,
Veje iztegnene doli do tal,
Góre spominjala se je tožeča
Libanske, kjer je bil dom ji svetal.

Temne ciprese molčale so resno,
Svojega bile ponosne rodú;
Vedno izrekale milo-slovesno
Krotke so oljke besede mirú.

Palme z vihravimi šopi na čeli,
V krili blestečem lepó se noséč,
Pravile zvesto o svoji deželi,
O Indijanu tam Ganga moléč.

Blizu mogočne banane so stale,
Ne govoriše besedice vmes,
A velikanke so zatrepetale
Od domoželja do stebela peres.

Sladko vonjavo manjolije vele,
Dihal balzamsko je mandelnov cvet,
Zlate naranče zoréč so rudele,
Vzduh bil jazminove sape razgret.

Tuje rastline veselo igrale
Mično skrivaje v kotéh se duplín,
Loze, ternjójice so jih iskale,
Plazil za njimi je tudi beršlín.

Senčni vsi živi so bili bregovi:
Pitali so se golobje gruléč;
Ah, in jezérski, peneči valovi
Večne so pevali pesmi šuméč!

Isola Bella! izbrano ti mesto,
Ki razodevaš lepóto nebá,
Tebe spominjam razvnetá se često
Kakor podobe čarobnega sná!

Lujiza Pesjakova.

Pravda mej brátoma.

Povest iz zdanjega kmetskega življenja, spisal Josip Jurčič.

(Dalje.)

Precej molči, če ne ti hitro pokažem, kedó sem jaz“, odgovori tudi kričaje Gašpar vstavši in pristopivši k mlajšemu bratu. Jezen je bil takó, da se je tresel, kervne žile na čelu so mu bile zatekle. „Tebi naj molčim? jaz molčim? tebi uže ne, jaz ne več“, odgovarja mlajši.

„Fant! germi starši in prav tik Toneta pristopi.

Ta se izpozabi in hoče staršega brata od sebe odriniti. Gašpar mendá misli, da ga je hotel prijeti, ne more se več prevladati, z obema rokama zagrabi mlajšega si brata in začne se borba. Ali le kratka je bila. Starši je bil sicer slok in suh, ali bil je muskulozen, imel je železno moč v sebi, uterjeno, izkušano. Zavije brata Toneta, da se mu nogé zapletó in z viška ga tresči ob tla.

Hlapec in dekle otidejo, otroci in gospodinja začno jokati, Gašpar se svojega divjega prenagljenja mendá berž sam sramuje ter gre naglo v hišo — vse to se je versilo pred vežo, kjer je po leti družina na prostem kosila, — Tone se pa s tal pobere, a kri mu lije z nosa po srajci na persi in na hlače, tudi na čelu je do kervi razbit, udarilo je bilo ob krémen na tleh.

Gospodinja prinese hitro vode, da naj se izpere, kliče Boga in Jezusa in mater božjo in sv. Jožefa ter razne druge svetce na pomoč, joka, miluje svaka Toneta, zabavlja svojemu možu, temu gerdinu gerdemu. Nazadnje, ko srečno kri neha teči, ozmerja pa še kervavega siro-

maka Toneta, da ne more nič primolčati, ampak da draži Gašparja, tega jeznoglavca, Bog nas obvaruj!

Kakor Marius na razvalinah Kartaških, tako je potlej sedel Tone Beranov na kamenitej klopi ob zidu pod kapom rojstne si hiše in premišljaj, kakó je bilo in kakó je prislo, da je kervav po srajci in po hlačah, da ga nos boli in da ima čelo obvezano.

In ko je takó stvari premišljaj, bil je prvi čut, ki ga je obvladal, čut s r a m a. Sram ga je bilo, da ga je brat skoro takó ob tla vergel, kakor se verže kako dete. Saj je vendar zadnjič na vasi, ko so se fantje izkušali, koliko kateri vzdigne, Tone mej prvimi bil. Zdaj ga brat verže, kakor kako lehkoto! In še vpričo dekle in hlapca! In vpričo otrok!

Ta čut je pa precej prešel v čut silnega sovraštva do brata Gašparja. S kakošno pravico ga brat ob tla meče? Z nobeno! O, zdrobil, uničil bi ga zdaj le! Brat sém, brat tja, Tone ga čerti iz vse duše, čerti in sovraži kot vrazjega vraga! Kakošno pravico ima metati ga?

„Ali te še kaj boli, Tone? pride ga vprašat svakinja sočutna.

To mu je preveč. Sram, sovraštvo in še sočutje, to vse Toneta prevlada, začne plakati, ihteti, debele solzé kakor laški lešniki mu lézejo po rujavem lici in besede loméc začné:

„Delam mu kakor sveta tlaka, on me pa zato ob tla meče! Nikoli mu nisem še nič žalega storil, on me pa ob tla meče! Pravi, da je brat moj in da sva

od jedne matere, pa me ob tla meče! Nič več ne bom delal zanj, nobene stvarce pri hiši se ne pritaknem več zanj, zakaj me pa ob tla meče! Kedó mu je rekel, mene ob tla metati? Kedó? Hú-hú-hú-hú*!

In junaške persi so se Tonetu dvigale od ihtenja, neizmerno se je smilil sam sebi, in jaz vem, da bi se bil tudi vam smilil, kí ste dobri ljudje, ko bi ga bili videli jokati tako zelo, da so mu solze močile okervavljeno srajco.

„Nič ne maraj, bom mu uže jaz povedala, kar mu gre*, tolaži ga gospodinja. Ali taka tolažba je Toneta le razuitila. Neha jokati, a začne kleti in rotiti se kot Čič, da neče več pod jedno streho s tacim bratom spatí, da gre proč od hiše, rajši tako daleč proč, da ne bo nikoli nihče več slišal o njem, bodi si v deveto deželo, od koder ne bo ne pisma ne patenta od njega.

Kolnóč tedaj kakor Čič otide res od hiše po cesti proti vasi. V delavnej obleki in brez nič pri sebi daleč ne pojde*, mislila je svakinja v svojo tolažbo.

IV.

In res ni šel dal eč. Nič dalje nego do vaške kerčme.

Jezne ljudi in bajè da tudi nesrečno zaljubljene ljudi pravijo, da nagon vleče v kerčmo, če prav ne mislijo tjakaj iti, sè sladkim ali kislim vinom černe skerbi podit, pekóči gnjev gasit, svet in njegovo gorje pozábljat. Resnici podobno je, da so to navado imeli uže naši staroslovenski pradedje, ki so še z veveričnimi kožicami davek in račun plačevali.

V delavnik so dan denes na kmetih kerčme večinom prazne. Tako je tudi Tone sam sedel, le kerčmar mu je druž-

boval. Ker vsak človek rad govori in druge zanima s tem, kar mu najbolj po glavi roji, razpovedal je tudi Tone na tanko in ponavlja je, kakor vsak razburjenec, vse, kako se je z njim zgodilo, kakó ga je brat ob tla vergel. Samo to je zamolčal ljubi naš okervavljeni Tone, kar je bilo pred tepežem o Urški omenjenega in pa pristavil je serčno in fantovsko bahato, da bi ga brat ne bil vergel in vreči ne mogel, ko bi mu ne bil prej nog izpodnesel: gerdo je pa vendar, da ga ob tla meče, ko mu je vendar zmérom takó delal kakor na tlaki.

Kerčmar je vse to z velikim veseljem poslušal. On je namreč Gašparja sovražil. Lani je mislil namreč kerčmar, da bode za župana izvoljen; uže je bila večina občanov zanj, ko je Gašpar Beran prišel na volišče, prvi glasoval — a za družega, ne za kerčmarja in takó večino za seboj potegnil. Tega mu kerčmar ni pozabil; zato je pa zdaj rad priliko porabil, da je plamen Tonetovega sovraštva do brata netil in razpihaval, kar je znal in mogel.

„Tóži ga*! svetoval mu je kerčmar. „Tóži ga! Kakošen brat ti je to! Saj nisi več bosopet pastir! Pod farnim zvonom ga ni tacega fanta kot si ti — ne da bi te hvalil, — a kakó delajo s teboj? Prav kakor da bi bil k hiši priberačil s cigansko malho na herbtu opertáv. Toži ga! Vsi pravijo, kako je novi sodnik v Zatičini pravičen mož, on bode tudi tebi pravico naredil, le verjemi. Pojdi kar tak kakor si, takó okervavljen, k zdravniku in daj si napisati „testát“, da si bil bit ali ob tla metán od rojenega brata, in s tem testatom pojdi naravnost v Zatičino k sodniku in reci, da si prišel bratu „po

pečat*. Vidiš, tako boš dobil pravico, kakor da bi vsa leta imel, ali da bi bil štiriindvajset let star; brat ne bode imel nobene več oblasti nad teboj; sam svoj boš in brat te bode za zamero prosil, da te je kedaj ob tla metal, pa še rad te bo prosil. Le ne bodi neroden, pa pojdi. Tožiti, le tožiti*!

Tone ni bil še nikjer po svetu nego v kacam semnji in pri maši tu ali tam v bližnji okolici. Okolo sodišč ni znal hoditi. Zato si je dal vse na tanko od kerčmarja dopovedati, kakó se mora začeti, kaj govoriti, kam se obračati. In kerčmar ga je napojil, denarja mu posodil in podučil ga, da je Tone res vzdignil se in kervav in umazan kakor je bil, šel k zdravniku po spričevalo, da je telesno „leško poškodovan“ in potem v Zatičino, da bi tožil rojenega si brata.

Pri zdravniku je šlo „še-še“, a pri sodniku ne tako gladko.

V Zatičini je sodišče v poslopji starega cistercijskega samostana. Pred samostanom teče potok tik ob zidu pred čelom poslopja. Čez ta potok je most od ceste do glavnega vhoda.

Do tu je bil naš Tone pogumno prišel sè svojim zdravniškim spričevalom, katero je bil, da bi ga ne izgubil, vteknil za trak na klobuk.

Tu pred samostanom bil je Rubikon zanj. Da si ga je pil prej še en pólič, da bi se „korajže“ napil in da bi lažje tožil brata, kakó ga je ob tla vergel, da si nima nobene pravice — zdaj ga noge nekako niso hotele dalje nositi po tem mostiči in v ta veliki samostan ali „grad“ ter tam precej na levo navzgori in potlej spet na levo do tretjih vrat itd., kakor ga je bil kerčmar v domačej vasi podučil. Kar stopinjo mu je nekako

nazaj zanašalo, da si ni bil pijan, — prav nič ni bil pijan. Če so mu bolj hvalili tistega novega sodnika, kako pravično sodi, če prav tudi včasih zareži na človeka, tem bolj se ga je Tone nekako bal, sam ni vedel zakaj, — menda ker se je sploh vse gospóde bal in je nič vaje ni bil. Najrajši bi bil Tone kar od daleč, kar tja čez potok zavpil v pisarne in visoko gori na sodnijska okna potožil jim, tistim gospodom, kakošna krivica se je zgodila njemu, Antonu Beranu, domá, od pravega brata Gašparja, ki ga je ob tla vergel in pobil do kervi in rane.

Zdajci pride iz samostana sodski sluga ali birič Štefánek, rudečenos in precej zanemarjen mož.

„Kaj bi rad? Kaj stojiš tu*! zadere se sluga nad Tonetom tako oblastno, kakor da bi bil on prvi mogotec ne le v tej sodnji temuč v vsej deželi.

„Tožit sem prišel, — brata tožit, — brata, — zato, ker me je pobil, glejte, kakó me je pobil, — in od zdravnika sem prinesel testat, ná! — kam sem ga pa dejal? — vendar ga nisem izgubil“, — in začne se Tone tipati po vseh žepih, kje je zdravniško spričevalo.

„Kaj imaš pa za klobukom, butec“, vpije birič, ki je precej spoznal, da pri tem dečku se daje njegova biriška oblast na debelo prodajati.

Naglo sname Tone s klobuka svoje zdravniško spričevalo, kjer ga je bil uže pozabil morda vsled vina ter ga pomoli „gospodu“ Štefánku. Ta ga dolgo ogleduje, da si ga ni dosti bolj umel kot Tone.

„Ali ga boste obsodili? pohlevno vpraša Tone in klobuk nad koleni verti in okolo ter okolo obrača.

„Bomo užé naredili“, obeta birič oblastno, kajti kmetom nasproti je Štefanek govoril zmerom v pluralu, kadar je bilo govorjenje o sodišči in jim je razkladal stvari takó, kakor da bi bil on prvi, in potlej čez nekoliko stopinj da prideta za njim še le sodnik in pristav.

Vendar to se je tako godilo le po hribovskih ali stranskih kerčmah; tu pred samostanom je bilo treba Štefanku vendar malo opreznosti in previdnosti, zato se pazno oberne in ogleda, da li ni kje sodnika ali pristava ali davkarja, in ko vidi, da ni nobenega višjega človeka blizu, vpraša Toneta bolj tiho in menj oblastno:

„Imáš kaj denarja?“

„Imam, imam“.

„Pojdi, boš dal za polič vina, pa se pomeniva, kaj ti je treba“, reče birič in Tone vesel korakne z njim, da ni treba

(Dalje prih.)

iti notri po tistih sitnih stolbah navzgor v pisarno, kjer se ne vé prav, kam in kakó.

Tist večer je hodil Tone domóv prav pozno in vsa cesta od levé do desne in od desne do leve strani je bila njegova, kakor še nikdar ne.

Ko pa je prišel do perve smrekove gošče, ki je ob cesti rasla, zavil je v stran in s ceste šel za drevje, tam je legel v travo; smreka, ki je pred njegovo glavo rasla, plesala je pred njim, ali on je okolo nje ležeč plesal, zemlja je plesala z njim, vse se je vertilo, glava mu je bila sto centov težka, in z neznano močjo ga je nekaj vleklo notri v zemljo, v travo; vleklo, vleklo, vleklo, da si ga je nazadnje zmanjkalo — zaspal je bil in spal je terdno, kakor da bi bil ubit, mertev za vselej.

N a p l a n i n a h .

(Dalje.)

Navadno ima vsaka planšarica po 15 do 28 molznih krav in predno vse pomolze, že preteče lahko poldrugo uro časa, še rajše več kot menj. Jalovina ne dá zjutraj družega opravka, kakor da se na pašo izpusti iz hleva ali pa iz tamora.

Zvonci v hlevu so jeli ropotati in komaj je bilo solnce izza hribov priplavalo, že je postalo na planini jako živo. Živina je šla iz vseh stanov. Dokler ne pridejo zvončaste krave iz hleva, ne odhaja živina s planine, čeravno se nekatere jalove junice ali mladi voliči že delj časa obirajo pred hlevi in okolo koč.

Nekateri se vidijo še nekako zaspani, ravno so vstali, herbet se jim krivi, život se nekoliko raztegne in zaspanec prestane. Pastirji pridejo in poganjajo vsak svojo čedo počasi iz planinskega kotla na različne strani na pašo. Zvončaste krave, po katerih se vse druge ravnajo, gredó naprej, kažejo drugim pot in jih vodijo po ozkih stegnéh na zeleno robovje in lepo obrastene trate, kjer si iščejo mastnih zelišč. Ko pastirji živino s planine spravijo, prihajajo zopet nazaj, da si skuhajo žgance in mleko za kosilo. „Majárice“ imajo vedno dosti opravka doma pri koči, skoraj vsak dan je treba

po večkrat omesti, potem mleko posnemati, sirovčki se morajo napolniti, k ognju postaviti in iz družih se vzame sir ter se dene pod kamen, mnogo je pomivanja, kuhati se mora piča za prešiče, katerih ima vsaka planšarica navadno po štiri do šest. Nekatere planšarice nimajo pastirjev, torej morajo kmalu popoldan za živino in se vračajo še le na večer domov.

Pervo jutro, ko sta izlezla dijaka na planini iz kupa mehkega, prijetno dišečega sena, bilo je krasno. Izpred kočee pod robom na južni strani planine stojče videlo se je jako lepo na kamenitne verhove pred Triglavom in okolo njega, ki je stal med njimi kakor sivi, junaški stavec, mogočen poveljnik med svojimi podložnimi. Videlo se je vse jako blizu, kajti zrak je bil čist. Okolo kočee so prepevale gorske tice po verhovih in vejah mladega smerečja. Živina je odhajala iz kotla, večina je bila že na verhnem obrobju planinskem. Le kak len volič, ki se mu ni ljubilo hitro prestopiti, dergnil se je ob kak plot ali ob tamorove stene, ali pa je krivil herbet, kakor bi hotel reči: „To je bilo prijetno spati“, toda pok pastirjevega biča ga je predramil in izbežal je tudi on za drugo živino. Kmalo je žvenketanje zvoncev potihnilo, slišal se je samo še kak glas pastirski: „Hej, hej!“ in tudi tega ni bilo več čuti. Na planini ni ostala nobena goved, le pujsi so se pasli po trije, po štirje in po več po zelenih planinah tam okrog kočee.

Planšarica, pri kateri sta se dijaka nastanila, imela je svojega pastirja, torej ji ni bilo treba hoditi za kravami gledat. Ime ji je bilo Mina, kakor skoraj vsaki ženski na Gorenjskem; bila je srednje starosti in srednje velikosti. Rada je

bila vesela in jako postrežljiva, čeravno ne preveč zgovorna. Ravno je nesla posodo vode na glavi iz studenca proti koči, ko sta dijaka stala na hodniku pred kočee, v kateri sta bila prenočila.

„Hoj, hoj, Mina! dobro jutro!“ zakliče Jernač.

„Bog daj! tudi vama!“ odgovori planšarica, „kako sta spala?“

„Prav dobro, hvala! ko bi ne bila, bila bi že pred iz sena izlezla“, odgovori Jože.

„Kosilo, kosilo, Mina!“ kliče Jernej, „mleka pa žgancev!“

„Jeli mar taka sila? Precej bode kuhano, le pridita; zdelo se mi je, da bodeta lačna vstala, tukaj imamo „frišen“ zrak, človek vedno rad je, če je tukaj na planini, pa vse mu dobro tekne.“

Prišedši med tem v kočee, iz katere se je precej zelo kadilo, postavi Mina vodo na klop in malo podkuri. Kmalo sta bila dijaka v koči.

„Kje so žganci?“ zopet se oglasi Jernač, „ta Minasta, kje so žganci?“

„Se že kuhajo, precej jih bom zmesala“, odgovori planšarica, in malo se nasmeje, toliko da so se pokazali lepi beli zobje med rudečimi ustnicami. Pogleda skozi okence v steni, iz katere je ravno v poko vtakneno kuhalnico hotela vzeti in zapazi tujega človeka, ki je na planino šel.

„Lejte si, lejte“, pravi potem, „danes jih je že dokaj šlo tod mimo, to je že peti ali šesti.“

„To pač ni toliko“, odgovori Jernač.

„Dosti, včasih po ves dan nikogar ne vidim. To so Grejani, ki gredo v Lipanico.“

„Ti so pač zgodaj morali vstati, da so že tukaj“, pristavi Jože.

„Se vé, ljudje gredó zgodaj od doma, dokler še ni vročine“, pravi Mina in pripoveduje, da je bilo sinoči, ko sta odšla dijaka že spat, še nekoliko dervarjev prišlo ter da jim je bilo žal, da gospodov ni bilo več po konci. „Do enajstih, ali do pol dvanajstih smo gotovo še sedeli, pa zgovarjali smo se, vsake verste govorice je bilo dosti. Drevi zopet pridejo, ker hodijo tukaj doli na Ažmanov hlev spat in v naši koči kuhajo, jaz jim mleko prodajam“.

„Dobro“! odgovori Jože, „prav je, drevi bova pa tudi midva dalje posedela, bomo se pogovarjali, da boš zadremala, tako dolgo bomo sedeli in puhali ga bomo. Zdaj bi bilo pa najbolje —“

„Že vem kaj“, pravi plansarica ter prime črn lonec za uho, odlije, zmeša tursičine žgance ter jih vspe v skledo. „Kave sem tudi dejala kuhat“.

„Prav, prav“! pravi Jože, „saj sva jo zato prinesla, ta je prav za prav samo za te, le jo kuhaj, kedar se ti je poljubi, midva se bova pa bolj mleka in žgancev držala, se vé, kaki smeteniki bodo tudi dobri včasih“.

„O ne! sama je ne bom pila, vselej je bom za vse skuhala, to bi ne bilo lepo, da bi si človek sam kaj boljšega privoščil, drugim pa ne“.

Jože je vedel, da Mina kaj rada, kakor vsaka ženska, kavo pije, vedel je pa tudi, da ji je ljubše, če jo pijejo vsi trije, ker sama se je skoraj sramovala vsak dan zase jo kuhati, zato ji je rekel, da naj jo le brez skerbi vsak dan kuha, ko ta poteče, bode se pa druga dobila.

To se je Mini kaj dobro zdelo in dijaka sta se ji jako prikupila s kavo.

Ni dolgo trajalo in po kosilu je bilo. Dijakoma so dišali žganci z mlekom, Mini se je pa kava boljza zdela, ker

človek se vendar preobjé, če ma dan na dan vedno tisto kosilo in če ni nobene izpremembe ne zjutraj, ne opoludne, ne zvečer, kakor je Mina rekla.

Po kosilu je stopil Jernač iz kočje na zeleno trato in zavriskal, kakor gorski dervar; za njim je prišel Jože z vso pripravo za kebre in šla sta lovit merčese v gozd.

Prepevaje neko Gorenjsko:

„Tri ure hodá,

Pa ni druž'ga k' vodá“ i. t. d.

zapustila sta planino, petje je prenehalo, le še kak vrisk se je zaslísal včasih iz goste šume. Proti poludnevi prineseta nekoliko nalovljenih kebrov, ker dobila sta na posekanih smerekovih deblih precej kozlov črnkaste barve, sê sivimi progami, „*Monochamus sutor*“ in „*Monochamus sartor*“, ki so se tod pasli; tudi nekateri črni in kuprenobarvasti berzonogi „*Carabus coriaceus*“ in „*Carabus cancellatus*“ so bili med vjetimi, ki sta jih pod kamenjem ali pod starimi hlodi dobila. Se vé, prvi dan je bila vsaka živalca v nevarnosti, katera se je prikazala, kajti vse sta pobrala in dejala v zato pripravljene steklenice, potem sta pa že začela izbirati. Popoldan je bilo zopet drugo delo. Napravila sta si namreč v koči postelj iz smerekovih vejic. Postelj iz smerekovih vej je zaradi tega bilo treba delati, da se ni bilo bati živalca, ki se v poletnem času rade in naglo zarede v senu in povsod, kjer ljudje prebivajo, ako se stanovanje pridno ne snaži. Znano je pa, da bolha ne pride v postelj, ki je iz smerekovih vej narejena. Se ve da se morajo veje večkrat izpremeniti, da se ne posušé. Tudi se morajo tako ena na drugo položiti in podtakniti, da ne tiščijo, ako se na nje vleže. Spi se prav dobro na njih. Po

dokončanem delu pa sta šla jagode brat, katerih je bilo okrog planine dosti, kar rudeče jih je bilo po nekaterih prostorih. Jako prijetnega okusa so bile, posebno debeleje, katerim se pravi „dernoseljni“.

Proti večeru je postalo na planini bolj živo, kakor je bilo po dnevu. Še predno je solnce zašlo, jela je živina prihajati, in pasla se je še nekoliko časa na obrobji planinskega kotla. A kmalu so jeli zvonci zvenketati, prišle so čete ena za drugo. Planšarice so klicale vsaka pred svojo kočo živino. „Ná, belša! na, na!“ vpila je Mina na stopnicah in priletele so krave mukaje ena za drugo pred kočo. Dobile so vsaka malo soli za pohvalo. „Pojdi, pojdi, černa! Na, Jelena, na! Ti si pridna, pojdi božica, da še ti dobiš malo soli“; tako se pogovarja planšarica z živino. In res, kakor bi žival razumela, prijazno prihiti ali se oglasi na majarčin klic. Ne daleč od koč na robci zamuka mlada telica in prihiti naravnost pred hlev med druge tovarišice, ki so dobile njim odločeni del soli.

Pomenkovaje se z živino jo spravijo pastirji in planšarice pod streho in začne

(Dalje prih.)

se delo v hlevu, namreč molža. Zvonenje potihne, vse postane bolj mirno in tiho okrog koč. Solnce je zašlo, mrak se je vlegel na zemljo; tice so se poskrile po drevju. Mladi pastirji, ki so prišedši h kočam kruha dobili, so se zopet podili po planini, dervarji pa, ki so prihajali od trudapolnega dela, nesli so prepevaje sekire pod pazuo ali na rami proti kočam, kamor so bili namenjeni. Postane tema, izpod streh se vidijo luči, skozi poke v stenah ali pa skozi odperta vrata. Po dokončanem delu v hlevu izroči vsaka planšarica svojo živino božjemu varstvu rekoč: „Bog in sv. križ božji, da bi se nič hudega ne primerilo po noči“!

Na tihi zemlji leži črna tema; jasno nebo je zvezdami obsejano; v goščavi vse tiho, tudi nobena ponočna tica se ne oglašá; hladan vetrec potegne včasih preko robovja, sem pa tam se sliši kak kravji zvonec, ki zaropoče pod kako kočo ali v kakem tamorji; živina je polegla in prežvékuje. V nekaterih stanovih je vse tako mirno, kakor bi ne bilo žive duše tukaj, v družih pa se čuje govornica, smeh ali celo petje.

Kralj Matijaž v slovenskih narodnih pesmih in pripovedih.

Spisal Simon Rutar.

(Dalje.)

Tako smo prišli v dotiko s Celjani. Ta imenitnejša knežja rodovina na Slovenskem ima gotovo svoj delež v pripovedih o kralji Matijaži. Tretja pesen o njem naravnost pravi, da je bil kralj Matijaž celjski grof.

Omenjena pesen se tako začinja:

Stoji, stoji mesto belo,
Celje lepo in veselo;
V Celji lipica zelena,
Tam je postlja narejena,
Mehko pernice zrahljane,
Belo rjuhe so oprane,

Prepovedano sadje.

In blazine in odeje
So iz turške drage preje.
Tam leži pri belem dnevi
Kralj Mat'jaž, bolnik kraljevi!

Vse kar pripoveduje ta pesen o pohotnosti kralja Matijaža, vjema se popolnoma sé značajem Celjanov. Še na smertni postelji beseduje:

„Toljko zdravja Bog daj meni,
Da bi v vas šel k lepi ženi“.

Ta stran v značaji celjskih grofov je s tema dvema versticama prav mojstersko zadeta. Resnično pa ni, kar pravi stara pesen:

„Predno prišla stara leta,
Kralj Mat'jaž je šel iz sveta“.

Vsi Celjani, ki so uživali kako politično veljavo, dosegli so kljubu svoji lahkoživnosti veliko starost.

Celjski grofi sezajo tako globoko v zgodovino slovenskega naroda, da ni čudo, ako se je ohranil spomin na nje v narodnih pesnih. Njih rodovina izvira od starih slovanskih plemičev, ki so bili našli milost frankovskih kraljev in znali obdržati svoja posestva tudi potem, ko je bila fevdalna sistema darovala skoro vsa zemljišča slovanskih poljedelcev tujim grofom. Med temi tujci nahaja se tudi nekaj slovanskih plemičev, ki so se prikupili novi vladi in dobili od nemško-frankovskih cesarjev svoja prejšnja (in tudi druga) posestva kot beneficije (fevde), t. j. za užitek. In v to versto so spadali tudi plemiči Sovneški. Njih rodovinski grad Sovnek (Savinek) je sedaj razvalina blizu Brasloveč. Od početka XII. stoletja naprej se vedno česčeje omenjajo v zgodovini. Pridobili so si počasi imetja po vsi savinski dolini, sploh na dolnjem Štajerskem in celo na Kranjskem v porečji Kerke. (Vsi ti kraji so se imenovali pod Karolingi „marka

Sovna“.) Tako so si pridobili tudi mesto Celje in ko je cesar Ludovik Bavarski povzdignil Sovneke v grofovski stan l. 1341.), začeli so se imenovati grofi celjski. Sto let pozneje (l. 1436.) jih je sprejel cesar Sigmund med kneze rimske-nemške države in jim podelil vse knezje pravice (n. pr. više in niže sodstvo, pravico mitnice staviti, colnino pobirati, denar kovati iz bakra, srebra in zlata i. t. d.).

Nenavadno hitro se je bila povzdignila slava in mogočnost Celjanov. Bili so krepki, brezobzirni, delavni, podjetni in varčni knezi in s tem so si neizmerno pomnožili svoja posestva. Stopili so v zvezo z najimenitnejšimi tedanjimi rodovinami. Že l. 1392. umerli celjski grof Viljelm se je bil oženil s poljsko kraljico Ano in njegova hči enacega imena je postala žena poljskega kralja Vladislava. Veliko imenitnejša pa je Barbara Celjska, hči grofa Hermana II. (Viljelmovega bratranca), ki se je omožila l. 1408. z ogerskim kraljem in poznejim nemškim cesarjem Sigmundom. Ta kraljica je preveč razvpita kakor pohotna in brezverska ženska. Njena hči Elizabeta je bila žena češko-ogerskega in nemškega kralja Alberta II. Avstrijskega, kateremu je rodila Ladislava Postuma. Razen tega so bili Celjani v rodovinski zvezi z bosniškimi kralji, z bavarskimi vojvodami, z goriškimi grofi, z najmogočnejšimi ogerskimi magnati i. t. d.

V ljudskem spominu se je najbolj ohranil Hermanov sin, Barbarin brat, grof Friderik II. (umerl l. 1454.). Oženjen je bil z Elizabeto grofinjo Frangipan-Modrúš, ki mu je rodila Ulrika II. Pa kmalu se je sperl z Elizabeto in se zaljubil v njeno dvornico Veroniko Dese-niško. Ko ga je oče Herman primoral

verniti se k svoji soprogi, umerla je ta nanagroma (berzkone ostrupljena) in Friderik se je poročil z Veroniko ter se umaknil z njo na Kočevski grad Friedrichstein. Njegov oče pa je bil tako razžaljen, da ga je sam tožil pri cesarji kot morilca svoje žene. Cesar je prepustil Hermanu, naj sam kaznuje sina, in on ga je dal pripeljati kot jetnika v Celje. Veroniko je postavil pred sodnike, češ da je naredila Frideriku, da jo je moral vzeti. Ko je pa bila za nedolžno spoznana, dal jo je Herman v kopeli zadušiti.

Verhuncer slave pa je dosegel Friderikov sin Ulrik II. Svoje politično delovanje je začel l. 1438. kot namestnik kralja Alberta II. na Češkem. Njegovi

sovražniki so terdili, da hrepeni Ulrik po češki kroni in zato ga je Albert nazaj poklical. Po smerti tega kralja obernel je grof Ulrik vso pozornost na njegovega sina in svojega nečaka Ladislava Postuma. Hotel mu je ustanoviti trdno vlado na Ogerskem in Češkem, seveda tudi iz sebičnih namenov, ker želel je biti prvi za kraljem in imeti vsa vladarska opravila v svojih rokah. Ker so Ogri poklicali poljskega kraljiča Vladislava na prestol sv. Štefana, začel je grof Ulrik z njimi vojsko v imenu svojega nečaka. Pa ta vojska je bila nesrečna in Ulrik je bil celo ujet in prišel je v roke svojega nasprotnika Vladislava, ki ga je pa kmalu zopet izpustil.

(Dalje prih.)

Spomini s p o t a.

(Dalje.)

Besede, same besede, lepe sicer ali prazne. Cerkev ima v šoli še zmerom obširno področje. Župnik in učitelj, oba rodoljuba, oba nadahnena prave ljubezni do naroda, skladno delujoča na povzdigo našega telesnega in duševnega bitka — to je bil zmerom naš ideal. — No da pridemo do necega konca: Delitev, kakor jo mi nameravamo, zahteva že zdravi razum, zahteva jo pravna svoboda in enakost vseh državljanov. S kako pravico morete siliti človeka, da živi v zadruzi: v kateri se čuti nesrečnega. To bi bilo robstvo. Vsak človek ima v sebi nagon za samostalnost. „Moja hišica, moja voljica“. Mi dajemo vsacemu priliko, da se postavi na svoje noge. Prelaz od zadruga na individualni imetek bode sicer težek, mnogi té svobode ne bode

znal uživati na svojo korist, ali preverjeni smo, da večini naroda bode z delitvijo pomagano in pozni rodovi nam bodo hvaležni za to blagodät.

— Dä, dä! Blagodät! Že zdaj se vidijo njeni nasledki. Le poglejte na razdeljene zadruga. Kolikor delnikov, toliko siromakov; prej terdne hiše, zdaj raztergane kolibe. Serce boli človeka, ko mora gledati, kako rojeni bratje podirajo svojo rojstno hišo ter si potem kamenje in grede med sabo delé. Tepec, komur za voljo se je zadruga raztergala, potepe hitro svoj del in potem trepeče pred njim vsa vas, dä vsa okolica. Če pojde tako naprej, skoro bodemo imeli premalo kaznilnic.

— Brate! mi nikogar ne silimo na delitev. Kedor je v zadruzi srečen in

zadovoljen, naj ostane v njej, ali da bi se kedó proti svoji volji mogel siliti na združno življenje, tega ne moremo dopuščati. A vsem sam Bog ne more ugoditi. Vsak bode ležal, kakor si bode postljal. Delaven in varčen gospodar si hitro opomore in pride s časom tudi do razmernega blagostanja, lenuh in razsipnik pa gotovo popade. — —

Tega mnenja je bila tudi velika večina hervaškega sabora in ustanovila zakon, ki vsacemu posestniku daje na voljo, kako si hoče urediti svoje gospodarstvo.

* * *

Posavec je, kakor na sploh Hrvat, sangviničnega temperamenta, lehkoživec in veseljak, da mu ga ni tako hitro para. On živi le sedanjosti, bridke izkušnje ga niso izmodrile, da bi v dnevih obilja pomislil tudi na prihodnost. Ako le tekoči hip more uživati do site volje, potem si za vse drugo ne tere glave. Človek jih mora videti pri njihovih gostbah na božič ali veliko noč (izkers), na opasilih in godovih, pri košnji ali žetvi. Tu se kuha in peče, mesi, prazi, cvré, kakor da ima jutri biti konec sveta. Vol ali krava, brav in prasec, gos in puran vse mora pod nož.

Razen teh navadnih praznikov ima pa vsako selo, vsaka hiša še svoje posebne dni, na katerih se dajejo velike gosti (čast) znancem, prijateljem in rojakom, kakor veli narodna poslovice: „Dojde god, da se vidi rod“. Bodi si v hiši kerst, bodi si pokop, brez gostije ne more minoti. Najimenitniše so pa gostbe na svatbah, katerih je cela versta, zdaj na nevestinem, zdaj na ženinovem domu. Koliko se tu pojé in popije, ne gledeč na drugi potrošek, je kar narav-

nost neverjetno. Takisto razsipen je tudi, kedar ima odličnišega gosta pod streho, zlasti Slavonec v tem ne zna nobene mere. Oblasti so zategadelj že večkrat izdale prepoved, da se ne sme tako neumno trošiti, osobito pri svatbah ne. Toda kakor mnoge druge, ostale so tudi te prepovedi le na papirji. Dandenes res ni povsod tako, ali ne zarad tega, kakor bi se bil narod morda preveril, da je tako početje nespametno in da vodi na njegov zator, temveč samo zato, ker je izginilo nekdanje blagostanje in se siromaštvo zajeda tudi v rodovitne, poprej bogate kraje. Sila je tudi tu najbolja učiteljica.

Ako človek s kmetom govori o tej stvari ter mu izkuša dokazati škodljivost teh starih običajev, dobi navadno odgovor, čegar jedro se glasi iz stare pivske pesmi:

Tak su naši starci delali.

Pak su svega dosta imali.

Denimo, da je bilo vse res tako, ali časi so dandenes drugi. Občina in država pobira od kmeta zdaj raznih davščin morebiti desetkrat toliko, kolikor jih je plačeval njegov ded. Porasle so pa tudi druge potrebe. Poglejte mlade Posavke, kako so nagizdane na velike cerkvene blagdane. Vse je v suknu in svili, a tenkih čizmic na nogi ne bi se sramovala nobena mestna gospa. In to vse se mora kupiti za drage novce. K temu še slaba leta po versti, zemlja nemarno obdelana ne dá več tacih pridelkov kakor nekdanj in živinska kuga se je udomačila v deželi, nobeno leto ne mine brez nje. Poverh vsega tega pa je kmet še rojen pravdaš. Hervaški seljak brez „parnice“ (pravde) ni srečen. Pravda se torej za najmanjšo stvar, samo da pravico dobi, če tudi ima vsa hiša iti

po zlu. Ako ni drugače, že najde pri kacam sosedu, da ga moti v posestvu. In ko je srečno prišel do „parnice“, potem je zmerom na potu, zdaj k odvetniku, zdaj k sodcu, in — to se že razumeva — praznih rok ne more lahko stopiti niti pred prvega niti pred drugega. Pa koliko potov stori tudi zastoj! Gospoda sodca ni doma, ali če je tudi, mnogokrat ne utegne poslušati „bedastoga muža“, še manje pa, da bi zarad njega vstal iz vesele družbe, v kateri se morebiti nahaja. Naj pride za dva, tri dni! V tem pa ko kmet troši na potu in poseda po tujih pragih, družina doma dela in ne dela, kakor je koga volja. Najbolje pa té razmere ugajajo odvetnikom, pravim in zakotnim. Nobena dežela, razen morebiti ogerske, ne prija odvetniškemu stanu tako, kakor hervaška. Sam Zagreb jih ima do štirideset, tedaj štirikrat toliko kakor Ljubljana.

Posavca kot delavca ne moremo pohvaliti, prej bi rekli, da je len. Največ dela opravijo ženske, moški navadno le orjó, kosé in pripravljajo derva. Zjutraj ga je pred sedmo uro redko videti na delu, in tudi to kar dela, je bolj poveršno. Kedar pripeče solnce, že gleda, kje se bode pretegnil v kacam hladu. Najljubši mu je log in gozd (šuma), kjer ga ni treba obdelavati — on vsaj tako misli — in vendar daje lepe dohodke. „Ja spavam, a šuma raste“ je njegov gospodarstveni evangelij in kedar pritisne potreba, pa zapoje sekira. Ali ako pojde to tako dalje, presahniti mora tudi ta izvir, skoro edini, ki je doslej deželi donašal lepe dohodke. Vse le seka, kmet kakor vlastelin, a za nove nasade ni nobenemu mari.

Marljiviši delavci in bolji gospodarji so Prigorci in Podgorci, potem Hervatje ob kranjski meji, Krašičani. Okičani in Samoborci, zlasti pa Zagorci ob štajerski meji. Ne moreš si misliti boljšega delavca od Zagorca, kakor črna živina ti dela od svita do terdnega mraka pri najslabši hrani. Se vé da jeseni, ako je terta obilno rodila, tudi on ne tajf Hervata in postane lahkoživ veseljak. Pije ga on in njegova družina in poleg njega vsak, ki mu blizu pride bodi si domač ali tujec. Po vsem Zagorji odmeva takrat stara zdravica:

Danas al sutra mertav nam glas,

Vince ostane, ne bude nas.

Hajd, kumek moj dragi, daj se napij.

Dok si na svetu, daj se ga užij!

Pri polnih verčih in pečenih puranih pozabljen je ves trud in znoj. Denes gosti ta, jutri drugi sosed in prijatelj in prepogostoma se uresničujejo besede stare žagorske pesmice, ki govori:

Nije nigdar Zágorec

Prodal kaplje vina,

S njime ga je pópila

Njegova družina.

Posavec je visoke rasti in krepkega života, med ženskimi je videti za čuda mnogo lepih obrazov. Vede se moško in samosvestno, prijazen je, ali ponižen ne, z lepa se da z njim vse opraviti, z gerda in strahovanjem malo ali nič. Za cerkev in za službo božjo ni posebno unet, stori kar prav mora od sramote. Ta nemar pa se tudi vidi na cerkvah, česar pa se vé da ni on sam kriv. Za grehe in napake svojega bližnjega ima zmerom milostno sodbo, slabosti svojih poglavarjev ne obeša na veliki zvon, še pokriva jih s priljubljenim mu izrekom: „Eh! kaj čemo“?

(Dalje prih.)

Fr. Poljanec.

P o g o v o r i :

XI.

Ko ima človek za seboj „življenja lepšo polovico“, ko se mu bližajo leta, katerim pravi, po sv. pisma besedah, da mu niso po volji, zgodi se mu rado, da se ga polasti neka nezadovoljnost z vsem, kar ga obdaja. Ne veseli ga sedanjost, prihodnjost mu malo obeta; čim bolj se stara, tem raji se nazaj obrača v mladostna, v otročja leta: preteklost mu leži v neki čarobni luči pred duševnim očesom. Kako je bilo vse drugače, vse lepše v onem blaženem času! S kakim navdušenjem se spominja stara ženica, zlasti ako je ostala samica, zlatega časa, ko so se vpervič mladeničev oči začele obračati za njo, na njeno cvetočo, znagovito lepoto. Koliko lepše se je tedaj mladina nosila, pela in plesala! in koliko elegantnejši in galantnejši je bil moški svet! Vse se je obernilo na slabše. Zdaj ni prave pomladi, prave zime; iz človeškega življenja je izginila vsa romantika in poezija, ljubezen, prijateljstvo, da izginila je do malega vsa poštenost: s kratka vse, kar je lepega v življenju! A sosebno ko se človek stara daleč od domovine, v tuji deželi; z leti mu rase hrepenenje po domovini, po ljubem rojstvenem kraju; lepših je morda mnogo videl po svetu, a tako prijaznega, tako ljubega nikdar nikjer! Mnogih mater kruh je jedel po svetu, a tako mu ni dišal nobeden, kakor mu je dišala „zagozda“ črnega kruha, ki jo je prejemal iz svoje matere roke. O da bi mogel samo še enkrat s takim veseljem, s tako slastjo jesti, kakor je v otročjih letih! Da, ne samo serce, tudi gerlo,

želodec — ne bodi gerdo reči! — hrepeni mu po preteklem času.

Da je priletni človek „laudator temporis acti“, to je tako naravno, da bi bilo čudno, ako bi bilo drugače. Ali so časi ali je svet res vedno slabši? imali res človeštvo svoj zlati vek daleč za sabo? Nekaj znamenj res kaže, da bi utegnili biti tako, ali zopet druga — in teh je pač več — pričajo za nasprotno resnico. Da se nam vse, kar je nekdaj bilo, toliko lepše zdi poleg sedanjega, to je pač ponajveč neka „optična prevara“. Ako nisi že mnogo let več videl domačega zvonika, kako visok se ti vedno zdi v spominu! Pojdi, poglej ga sedaj, ko si jih že mnogo videl po svetu, čudil se bodeš, kako se je znižal v tem času. Ne, zvonik se ni znižal, tak je kakoršen je bil, tvoje oko se je izpremenilo. Ako bi bilo moči takega hudomušnega „hvalitelja preteklih časov“, postaviti nazaj v tolikanj hvaljeno nekdanjost, ali bi se mu ne godilo morebiti skoraj z vsemi stvarmi tako, kakor z domačim zvonikom? Jaz menim, da bi si skoraj želel zopet nazaj.

Previdni torej bodimo, ko nas obhajajo take črnoglede misli, da se ne prenačimo v svoji sodbi, da ne delamo krivice sedanjemu svetu, ljudem s katerimi živimo. Človek tako lahko samega sebe slepi!

Ali ko sem vse to dobro premislil in preudaril, ko sem poskusil gledati kar je človeku najbolj mogoče, objektivno, tako rekoč s prostim očesom, brez barvanih naočnikov, ako morem skoraj

statistično dokazati, kako se je kaka stvar na slabo stran izpremenila, ali tudi potem nimam pravice soditi, pravice javno izreči svojo sodbo, ako se mi zdi koristno? Ko bi se človek vedno in vedno pomisljal, boječ se prevare, ne prišel bi slednjič nikdar do gotovega sklépa, do terdnega mnenja. Dovolj je, da si prizadevam, kolikor je v moji moči, spoznati resnico, soditi „sine ira et studio“, potem smem svobodno govoriti po svojem prepričanju.

Nekam dolg je ta uvod, ali meni se je zdel potreben, stvar, o kateri hočem danes govoriti, je kaj delikatna, polna, rekel bi, zbudljivega ternja.

Po pravici se o vsaki priliki poudarja, da je mladina upanje naše; naravno je torej, da vsak rodoljub skerbno svoje oko obrača nanjo. Káko veselje, kaka tolažba, ako vidi da je mladi zarod tak, kakoršnega si želi; a kaka žalost, kaka obupnost obhaja človeka, ako se mu v tem opazovanji kaže nasprotno lice!

Jaz sem že o drugi priliki tožil, da je naša mladina po večini premalo idealna, narodnost, domoljubje ni ji tako sveta stvar, kakor je bila nekdaž nam, ko smo bili v njenih letih; preveč v tla obrača svoje oči, a tega so menda vsaj nekoliko hudi časi krivi, ko si človek tako s terda kruha služi. A kako naj zagovarjam drugo napako, bistveno napako, katera jo kazi v mojih očéh? Da ne rečem preveč, skromnosti živo pogrešam pri sedanji naši mladini! Ko

bi iskal popularnosti pri mladem svetu, ne govoril bi tako; a jaz se, kakor sem že zadnjič rekel, ne bojim zamere, resnica mora na dan, naj kamenje za mano mečejo ali pa blato; to bode še le pravi dokaz, da sem resnico govoril.

To se pač umé samo ob sebi, da tu samo splošno govorim o duhu, kateri gospoduje med mladino, in gotovo je med njo mnogo lepih izjem, žalostno, ako bi ne bilo tako!

Pameten človek, po moji misli, ne more da bi ne bil skromen, saj on in samo on živo čuti, naj si še tako prizadeva zadostovati svojim dolžnostim in zahtevam, katere se stavijo poštenemu, izobraženemu in blagemu človeku, kako daleč zaostaje za svojim uzorom. Napihnene so samo puhle glave; ošabni, prevzetni so samo ljudjé, ki so se nekaj malega naučili, pa menijo, da imajo že vso učenost in vednost v svoji oblasti. S tem pa nikakor ni rečeno, da naj pameten človek sam sebe v nič deva; prav je, da čuti, koliko je vreden, da se ceni po svoji pravi vrednosti v primeri z drugimi, kateri so nad njim in pod njim. Nikakor ni potreba, da dovoli vsakemu, naj dela z njim kakor „svinja z mehóm“. Prava skromnost se prav dobro vjema in zлага z nekim pametnim ponosom. Če imam ravno kolikor potrebujem, ne bodem se vrival med bogatine, a berača se tudi ne bodem imenoval in tudi terpeti mi ni treba, da me kedó z beračem pita.

S.

(Dalje prih.)

V a d n i c a.

11.

A. S. v V. — „Ako se mi primérno nagradi, prepustim naslednjo pesem „Zvonu“. — To je vendar enkrat moško govoreno; brez posehnega uvoda, kratko in jasno, da človek takoj vé, kaj in kako. Mož čuti svojo in svoje pesmi vrednost, in tudi to je prav, da zahteva naravnost plačila za svoje blago: iz rok v roke! „point d'argent, point de Suisse“! Samo to je sitno, da ne pravi, koliko; „primérno“, kaj je primérno? Kedo naj postavi ceno pesmi? Za zlatnino in srebrenino, za vino, pohišstvo i. t. d. so prisežni cenilci, za pesmi ne véim da bi jih bilo. Todá poglejmo najprej blago, potem posvetovanje!

M i l e n a.

(Izvirna balada poleg resnične dogodbe 1875.)

„Izvirna balada“! Sam právi, on mora že vedeti; njemu se ne bode smelo očitati, da ni izviren. „Poleg resnične dogodbe“, tega pristavka pa ni bilo potreba; gospod pisatelj se moti, ako meni, da s tem njegova pesem kaj veljave pridobi. Berimo pesem:

„Požar, požar! gori, gori!
Moj Bog, moj Kristus nebeški!
Kakó se plamen prot' nebu vali,
Kdo vjide tej strašnej tepeški?!
Moritev je grozna; ah moj otrok!
Ne stezaj, ne stezaj prot' nebu mi rok,
Čerkez da te kruti ne vhvati —
Potem — ti nij pomagati“.

Tako 1. strofa od besede do besede; in te besede niso vse prav kakor bi imele biti; „vjide“ za „uide“, hervaška „vhvati“ za „vjame“, to se umé, ali kaj je tepeška, ne upamo se razsoditi. Tepež, tudi tepežkati nam je znano, ali „tepeška“, té besede do zdaj še nismo sli-

šali. Če jo je gospod pisatelj sam zveržil, ne moremo mu čestitati, da jo je posebno dobro pogodil. „Požar, požar! gori, gori!“ Gori, gori! bilo bi popolnem dovolj; požar, požar! nihče ne vpije, kader gori. — „Ne stezaj, ne stezaj prot' nebu mi rok; Čerkez da te kruti ne vhvati“, pravi mati svojemu otroku; mati torej brani otroku Boga pomoči prositi, češ, da ga, ako bo prosil, potem gotovo Čerkes zagradi, to je pravo pravcato bogokletje. — Dalje:

„O mati, mati! poglej le tam!
Vjeli so devo vojaci.
So deli verige rokám in nogám,
Oj černi, nesramni možaci“! —
Le tiho mi bodi, sinko moj!
Nikar mi ne pravi tega nocoj!
Povsod je groza, povsod nemir,
Povsod človeški je prepír!

„So deli verige rokám in nogám“, silno prederzna konstrukcija. — „Nesramni možaci“, tudi dobro! — Odgovor materin je zopet čuden: „nikar mi ne pravi tega nocoj“! zakaj ne? in zakaj ne ravno nocoj? — „Povsod je groza, povsod nemir, povsod človeški je prepír“ — krasna gradacija! Oj ti nesrečna rima, v kake sitnosti spravljaš ti izvirnega poeta! Dovolj, škoda prostora! „Primérna nagrada“ nam ne bode delala preglavice. S.

S to številko je pri kraji prvo poluletje. Vse čestite poluletne naročnike Zvonove prosimo uljudno, naj naročilo ponové, kar najprej moči. Spis: „Odlični pesniki in pisatelji slovenski“ s podobami bode se nadaljeval v drugem poluletji.

Odpravništvo Zvonovo.

„Zvon“ izhaja 1. in 15. dan meseca; naročnina 5 gold. za vse leto, 2:50 za pol leta; Napis: Redaction des „Zvon“, Wien, Währing, Herrengasse 110.